

سرزمین ۷۲ ملت نوزدهمین بازار بیمه جهان

● صدیقه فلاح

رشد ۲۴ درصدی ده سال ۱۹۸۱ تا ۱۹۹۱ کاهش داشته است. با این حال نسبت رشد سالیانه جمعیت در سال ۲۰۰۴ در مقایسه با سال قبل از آن ۱/۴ درصد افزایش یافت. پیش بینی می شود به رغم افزایش جمعیت هند، نسبت رشد جمعیت در دهه های آتی کاهش بیشتری داشته باشد.

مشکلات اجتماعی هند به طور عمده با فقر و نابرابری موجود در این کشور مرتبط است. به رغم اینکه بعد از استقلال میزان فقر در هند کاهش یافت، با این حال در سال ۲۰۰۰ هنوز ۲۸/۶ درصد جمعیت این کشور زیر خط فقر زندگی می کردند. با وجود آنکه هند موفق به ریشه کن کردن بیماری آبله شده و آمار مرگ و میر به مراتب کاهش پیدا کرده است ولی هنوز بسیاری از هندیها دچار بیماری هایی چون اسهال، وبا و مالاریا می شوند و یکی از دلایل شیوع این بیماری ها عدم توانایی مالی افراد فقیر برای پرداخت هزینه های درمان خود و فرزندانشان است. با این حال سطح بیمه های درمان در این کشور همچنان پائین تر از سطح استانداردهای بین المللی است.

مردم این کشور دارای فرهنگ های متنوع و متعددی می باشند که از تنوع مذاهب گوناگون آن نشأت می گیرد. هند زادگاه آئین بودا

جمهوری هند (Hindi Bharat) در جنوب آسیا و در شبه قاره هندوستان واقع شده است. از شمال با افغانستان، چین، نپال و بوتان، از شرق با بنگلادش، میانمار و خلیج بنگال، از جنوب با خلیج مانار و تنگه پالک و اقیانوس هند و از غرب با دریای عربستان و پاکستان مرز مشترک دارد. هندوستان دارای ۲۸ ایالت و ۷ منطقه مختلف می باشد و دهلی نو پایتخت این کشور است. هند هفتمین کشور بزرگ دنیا - بیش از ۳ میلیون کیلومتر مربع وسعت دارد و مناطق متنوعی را شامل می شود که از لحاظ منابع طبیعی بسیار غنی هستند. شبه جزیره هندوستان شبیه مثلث نوک تیزی است که از شمال به رشته کوه های هیمالیا و از جنوب و غرب و شرق به اقیانوس هند منتهی می شود. وضعیت جغرافیایی این کشور از ریگزارهای بیحاصل صحرای طار تا جنگل های حاره ای انبوه ایالت آسام متغیر است. هند جلگه های حاصل خیز و فلات های بلندی دارد و چندین رود مهم همچون گنگ، برهماپوترا و ایندوس در این کشور جریان دارد.

هند با جمعیت ۶۰۷، ۰۷۰، ۰۶۵ نفری در سال ۲۰۰۴ دومین کشور جهان پس از چین است. نسبت رشد جمعیت این کشور در مجموع دوره ده ساله ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰، ۲۱/۳ درصد بوده که در مقایسه به

و هندو است. ۷۵ درصد از مردم هند به آئین هندو گرایش دارند. ۱۲ درصد مسلمان، ۶ درصد مسیحی، ۴ درصد جین (Jane)، ۲ درصد سیک، ۷/۰ درصد بودایی، و تعدادی نیز زرتشتی هستند که به ایشان پارسی گفته می‌شود. طبق آمار ۱۱۴ زبان و ۲۱۶ گویش در کشور هند وجود دارد که از این میان ۱۸ زبان به علاوه زبان انگلیسی از طرف دولت به رسمیت شناخته شده است. زبان اصلی این کشور هندی است که بیش از ۴۰ درصد مردم بدان سخن می‌گویند.

درصد رسید. در سالهای ۱۹۹۰ و ۱۹۹۱، یعنی پیش از اجرای اصلاحات میزان واردات هندوستان ۲۷/۹ میلیارد دلار و میزان صادرات این کشور ۱۸/۵ میلیارد دلار بود. در سال ۲۰۰۱ میزان واردات این کشور به ۵۱/۹ میلیارد دلار و میزان صادرات آن به ۴۴/۳ میلیارد دلار رسید.

ایالات متحده آمریکا، انگلستان، چین (در اصل هنگ کنگ) امارات متحده عربی، آلمان و ژاپن جزو شرکای تجاری اصلی هند در زمینه صادرات کالا هستند. جواهرات، محصولات صنعتی مواد شیمیایی، لباس، محصولات کشاورزی و دریایی، مواد معدنی محصولات چرمی، فرش و نرم افزار مهمترین محصولات صادراتی هندوستان هستند. صادرات نرم افزار و وسایل الکترونیک از هند به سرعت رو به افزایش است به طوری که ۱۵ درصد از کل درآمد صادرات در سالهای ۱۹۹۹ و ۲۰۰۰ از این راه حاصل شده است. هند بزرگترین تولیدکننده واکسن در دنیاست.

هندوستان مواد و کالاهای مورد نیاز خود را از کشورهایی چون آمریکا، بلژیک، انگلستان، عربستان سعودی، ژاپن و امارات متحده عربی وارد می‌کند.

اتحادیه اروپا با توجه به سهم ۲۰ درصدی خود در مبادلات تجاری این کشور بزرگترین شریک تجاری هند به شمار می‌رود. واردات اتحادیه اروپا از هند که اغلب شامل منسوجات و پارچه، محصولات کشاورزی و شیمیایی است، در سال ۲۰۰۵ به ۱۸/۹ میلیارد یورو رسید. صادرات اتحادیه اروپا به هند بالغ بر ۲۱/۱ میلیارد یورو بود که بخش اعظم آن مربوط به ماشین آلات و محصولات شیمیایی، جواهرات و سنگ‌های قیمتی بوده است. از سال ۲۰۰۱ تجارت دو جانبه هند و اتحادیه اروپا به طور متوسط ۱۱ درصد رشد داشته است.

تبادل خدمات بین هند و اتحادیه اروپا به عنوان بارزترین نمونه این روند به طرز چشمگیری در سالهای اخیر افزایش یافته است. صادرات خدمات هند به اروپا در سال ۲۰۰۴ به ۳/۸ میلیارد یورو رسید. در حالی که صادرات خدمات اروپا به هند بالغ بر ۲/۲ میلیارد یورو بود. این حوزه تجاری دارای پتانسیل‌های غنی برای مبادلات دو جانبه هند - اتحادیه اروپا در آینده است و می‌تواند دورنمای قدرتمندی در زمینه‌های تجارت، اشتغال زایی و رشد اقتصادی ایجاد کند.

از سوی دیگر هند با جمعیتی معادل یک ششم جمعیت کره زمین تنها ۱/۵ درصد از تجارت جهانی و ادرصد از تجارت کالاهای بازرگانی جهان را در اختیار دارد. برخلاف اقتصاد شکوفای چین و آسیای جنوب شرقی، نرخ رشد ۸ درصدی اقتصاد هند عمدتاً به دلیل تولیدات داخلی است، نه صادرات. هند دارای ظرفیت‌های جهان اول و فقر جهان سوم به صورت تومآن است. با وجود اینکه تجارت خدمات ۵۰ درصد از تولید ناخالص داخلی این کشور را شامل می‌شود اما کم‌کم ۶۰ درصد هندی‌ها به کشاورزی مشغول هستند.

سیاست‌های اقتصادی

سیاست اقتصادی هندوستان پس از استقلال، مبتنی بر برنامه‌ریزی دولت مرکزی بود. هدف اصلی دولت توسعه و ایجاد صنایع داخلی و خودکفائی در این زمینه و عدم وابستگی به تجارت خارجی بود. بحران اقتصادی سال ۱۹۹۱، موجب ایجاد اصلاحات عمده‌ای در سیاست‌های اقتصادی هند شد. افزایش ناگهانی قیمت نفت در اثر جنگ خلیج فارس، هند را با مشکلی جدی در پرداخت هزینه‌ها مواجه کرد. بنزین و فرآورده‌های نفتی واردات اصلی هند بودند و این امر موجب شد هزینه واردات این کشور بسیار فراتر از درآمد صادرات آن باشد. دولت هند برای دریافت وام‌های ضروری از سازمان‌های بین‌المللی اقتصادی به اجبار دست به آزادسازی اقتصاد این کشور زد. این اصلاحات کنترل و نظارت دولت بر سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی را کم نموده و سیستم تعرفه و سهمیه‌بندی را که موجب پائین ماندن سطح تجارت می‌شد از میان برداشت. در سال ۱۹۹۹ به بخش خصوصی اجازه داده شد که در تمامی صنایع زیرساختی از قبیل نیرو، مخابرات، هواپیمایی داخلی و بخش مالی سرمایه‌گذاری کند. رشد صادرات باعث افزایش سهم هند از تجارت جهانی شد و ورود سرمایه‌های خارجی به بازپرداخت بدهی‌های ارزی هند کمک‌شایانی کرد. اگرچه پس از استقلال میزان حضور هندوستان در تجارت جهانی به شدت کاهش یافته و از ۱/۸ درصد در سال ۱۹۵۰ به ۰/۴ درصد در اواسط سال ۱۹۸۰ رسیده بود، لیکن در اواخر سال ۱۹۹۰ دوباره به مرز یک

■ طبق آمار ۱۱۴ زبان و ۲۱۶ گویش در کشور هند وجود دارد که از این میان ۱۸ زبان به علاوه زبان انگلیسی از طرف دولت به رسمیت شناخته شده است

که دارای ناتوانی جسمی هستند. بنابراین هندی‌ها مجبور بودند حدود ۲۰ درصد حق بیمه اضافه پرداخت کنند. اولین شرکتی که با حق بیمه عادلانه شروع به فروش بیمه‌نامه به هندی‌ها نمود شرکت بیمه عمر بمبئی موتوال (Life Assurance Society Bombay Mutual) بود که در سال ۱۸۷۱ تأسیس شد. در سال ۱۸۵۰ اولین شرکت بیمه اموال تحت مالکیت و اداره انگلیسی‌ها به نام شرکت بیمه تریتون (Triton Insurance Co Ltd) تأسیس شد. اولین شرکت بیمه اموال بومی به نام شرکت

بیمه تجاری هند (Indian Merchantile Insurance Co Ltd) در سال ۱۹۰۷ در بمبئی تأسیس شد. در این دوره بازار بیمه در هند بدون هیچ‌گونه مقررات خاصی اداره می‌شد و در واقع تحت پوشش قانون شرکت مصوب سال ۱۸۶۶ بود. پس از آغاز جنبش «هندی باش و جنبش هندی بخر» (Swadeshi Movement) در سال ۱۹۰۵ شرکت‌های بومی در بیشتر صنایع وارد شدند.

در سال ۱۹۱۲ دو قانون شرکت‌های بیمه عمر هند (Indian life Assurance Companies) و شرکت‌های بیمه همیاری (Provident Insurance Societies Act) تصویب شدند. این قانون چند ویژگی داشتند: اول این که آنها اولین قوانینی بودند که در بخش بیمه وضع شده بودند و تنها به این بخش اختصاص داشتند. دوم اینکه این قوانین بیمه‌های اموال را از این بخش جدا می‌نمود. زیرا دولت فکر می‌کرد که بیمه‌های اموال نیازی به قانونمند شدن ندارند. سوم اینکه فعالیت بیمه‌گران هندی را برخلاف بیمه‌گران خارجی محدود می‌کرد. در سال ۱۹۲۸ قانونی تصویب شد که دولت هند را مکلف می‌کرد تا اطلاعاتی درباره موارد زیر جمع‌آوری کند:

الف) شرکت‌های بیمه هندی فعال در هند ب) شرکت‌های بیمه خارجی فعال در هند ج) شرکت‌های بیمه هندی فعال در کشورهای خارجی
دو مورد ب و ج جزو نواقص قانون بیمه مصوب ۱۹۱۲ بود. در سال ۱۹۲۸ ارزش متوسط یک بیمه‌نامه صادره توسط

شرحی مختصر بر بیمه هند:

بازار بیمه هند در سال ۲۰۰۳ در رده نوزدهم جهانی قرار داشت و با دارا بودن بیشترین تعداد بیمه‌نامه‌های عمر و زندگی اجباری در سطح جهان در این صنعت پیشرو است. نرخ رشد این صنعت سالانه ۱۵ تا ۲۰ درصد است و در حال حاضر سرمایه‌ای بالغ بر ۴۵۰ میلیارد روپیه در اختیار دارد. صنعت بیمه و خدمات بانکداری ۷ درصد از تولید ناخالص داخلی این کشور را تشکیل می‌دهد. درآمد ناخالص حاصل از محل حق بیمه، ۲ درصد از تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص داده و صندوق‌های سرمایه‌گذاری مرتبط با شرکت بیمه عمر (LIC) ۸ درصد از تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهد. با این حال هنوز قریب به ۸۰ درصد از جمعیت هند پوشش بیمه عمر و زندگی ندارند و بیمه‌های درمان و اموال این کشور کماکان پائین تر از سطح استانداردهای بین‌المللی است. این جمعیت انبوه که از تأمین اجتماعی خوبی برخوردار نبوده و به سختی می‌توانند به درآمد دوران پیری خود امیدوار باشند نشانگر امکان رشد قابل توجه بخش بیمه در این کشور است.

صنعت بیمه در هند تا به امروز دستخوش دو تغییر بنیادی بوده است. تا قبل از سال ۱۹۵۶ این صنعت خصوصی و دخالت دولت در امور بیمه‌ای بسیار کم‌رنگ بود. در سال ۱۹۵۶ بیمه‌های عمر و زندگی ملی شد و به صورت انحصاری درآمد. در ۱۹۷۲ بیمه‌های اموال نیز ملی گردید، اما برخلاف بیمه‌های زندگی، ساختار متفاوتی به صورت یک شرکت اصلی و چهار شرکت تابعه برای آن در نظر گرفته شد. پس از آزادسازی اقتصادی در ۱۹۹۲، کمیته‌ای که توسط دولت تشکیل شده بود پیشنهاد کرد به شرکت‌های خصوصی نیز اجازه فعالیت داده شود. آماده‌سازی مقدمات این اصلاحات ۶ سال به طول انجامید. در سال ۲۰۰۰ شرکت‌های خصوصی نیز به بازار بیمه وارد شدند - گرچه میزان مالکیت خارجی‌ها تنها به ۲۶ درصد از کل سرمایه هر شرکت محدود ماند - با در نظر گرفتن رشد اقتصادی هند در سال‌های اخیر انتظار می‌رود که بازار بیمه این کشور نیز در چند دهه آینده رشد چشمگیری داشته باشد.

بیمه در دوران مستعمراتی

بیمه‌های عمر و زندگی به شکل امروز، اولین بار توسط شرکت بیمه عمر انگلیسی اورینتال (Oriental Life Insurance) در سال ۱۸۱۸ ارائه شد و پس از آن شرکت بیمه بمبئی (Bombay Assurance Co) در سال ۱۸۲۳ و شرکت بیمه عمر مدرس ایکویتبل (Madras Equitable life Insurance society) در سال ۱۸۲۹ شروع به فعالیت نمودند. تمام این شرکت‌ها در هند فعالیت می‌کردند اما اتباع هند را بیمه نمی‌کردند بلکه تنها به اروپائیان ساکن در هند خدمات می‌رساندند. برخی از شرکت‌هایی که بعدها شروع به کار کردند هندی‌ها را نیز تحت پوشش قرار دادند اما با ایشان همچون افراد زیر خط استاندارد رفتار می‌کردند. افراد زیر خط استاندارد در ادبیات بیمه به افرادی گفته می‌شود

■ بازار بیمه هند در سال ۲۰۰۳ در رده نوزدهم جهانی قرار داشت و با دارا بودن بیشترین تعداد بیمه‌نامه‌های عمر و زندگی اجباری در سطح جهان در این صنعت پیشرو است

دولت می توانست با در نظر گرفتن صرفه جویی های ناشی از تولید انبوه، هزینه عملیات به ازای هر بیمه نامه را تا حدی نسبت به شرکت های خصوصی کم کند. دولت می توانست از طریق ملی سازی بیمه نامه های عمر را به مناطق روستایی بکشاند، در حالی که برای شرکت های خصوصی فعالیت در مناطق روستایی مقرون به صرفه نبود.

نظر به اینکه دولت در اواخر قرن بیستم بیمه های زندگی را مجدداً خصوصی نمود، می توان گفت دولت در استفاده و کانالیزه کردن منابع بازار بیمه عمر و زندگی در صنایع بنیادی و دستیابی به اهداف سه گانه خود موفق بوده است.

بیمه های اموال در ۱۹۷۲ ملی شد و از اول ژانویه ۱۹۷۳ شروع به فعالیت نمود. در آن زمان ۱۰۷ شرکت بیمه اموال - آن هم عمدتاً در شهرهای بزرگ - فعالیت می کردند که با هم ادغام شده و به ۴ شرکت بیمه اورینتال (Oriental Insurance Co) و یونایتد ایندیا (United India Insurance) و نیو ایندیا (New India Assurance Co) و نشنال (National Insurance Co) تقسیم شدند. به این چهار شرکت اصطلاحاً نون (Noun) گفته می شد. NOUN تحت مالکیت GIC (General Insurance Co) قرار گرفت.

اصلاحات در بیمه

در سال ۱۹۹۳ کمیته مالهوترا به ریاست وزیر اقتصاد اسبق هند برای ارزیابی صنعت بیمه هند و برنامه ریزی برای آینده این صنعت شروع به کار کرد. این کمیته با هدف تکمیل کردن اصلاحات اقتصادی که در بخش مالی آغاز شده بود، تاسیس شد. این اصلاحات به منظور ایجاد سیستم مالی رقابتی و کارآمدتری که پاسخ گوی نیازهای اقتصادی باشد، انجام می شد. در سال ۱۹۹۴ این کمیته پیشنهادات اساسی خود را به شرح ذیل ارائه نمود:

۱. ساختاری

سهام دولت در شرکت های بیمه باید تا ۵۰ درصد کاهش یابد. دولت می بایست سهام شرکت GIC و شرکت های تابعه آن را واگذار نماید تا این شرکت ها بتوانند مستقلاً عمل کنند. به تمامی شرکت های بیمه باید آزادی عمل بیشتری داده شود.

۲. رقابت

به شرکت های خصوصی با حداقل سرمایه ۱ میلیون روپیه باید اجازه ورود به این بخش داده شود. هیچ شرکتی حق فعالیت در هر دو رشته های بیمه های عمر و بیمه های اموال را ندارد. شرکت های خارجی به صورت شرکت های سرمایه گذاری مشترک با شرکت های داخلی می توانند در این صنعت فعالیت کنند.

۳. هیئت نظارت

قانون بیمه می بایست تغییر یافته و هیئت نظارت بیمه تاسیس شود. کنترل و نظارت بر بیمه که بخشی از وزارت دارایی است استقلال پیدا کند.

شرکت های بیمه هندی ۶۱۹ دلار آمریکا بود، در برابر ارزش ۱۱۵۰ دلاری بیمه نامه صادره توسط شرکت های خارجی. در ۱۹۳۸ ارزش بیمه نامه های فروخته شده توسط شرکت های هندی به ۵۳۲ دلار سقوط کرد و ارزش بیمه نامه های شرکت های خارجی به ۱۱۸۸ دلار رسید.

سرانجام در سال ۱۹۳۸ قانون بیمه تصویب شد. این قانون اولین قانون جامع در هند بود که هم بیمه های زندگی و هم بیمه های اموال را تحت پوشش قرار می داد. این قانون بر سرپرده ها، عملکرد

شرکت های بیمه، سرمایه گذاری ها و کمیسیون های نمایندگان و مدیران نظارت می کرد. برای اجرای قانون ۱۹۳۸ «دپارتمان بیمه» در وزارت بازرگانی تشکیل شد. بعدها این دپارتمان به وزارت دارایی انتقال یافت. جالب این که بیمه های اتومبیل در گروه متفرقه طبقه بندی شده بود که بعدها به بزرگترین رشته بیمه های اموال تبدیل شد. هنگام بازگشایی بازار بیمه به روی بخش خصوصی در سال ۱۹۹۹، قانون اولیه بیمه مصوب ۱۹۳۸ به عنوان زیربنای قانون کنونی شرکت های بیمه مورد استفاده قرار گرفت. در سال ۱۹۵۶، ۱۵۴ شرکت بیمه عمر و زندگی در هند فعالیت داشتند. ۱۶ شرکت بیمه غیر هندی و ۷۵ شرکت تعاونی بیمه نامه های عمر و زندگی صادر می کردند. اکثر بیمه نامه ها در شهرهای بزرگ همچون بمبئی، کلکته، دهلی و مدرس فروخته می شد.

بیمه در دوران ملی سازی از ۱۹۵۶ تا ۲۰۰۰

دلایل عمده ملی سازی صنعت بیمه به شرح ذیل بود: الف) دولت می خواست از منابع بیمه برای مصارف خود استفاده کند. ب) با ملی سازی نفوذ خود به بازار را افزایش دهد. ج) همچنین تعداد ورشکستگی های شرکت های خصوصی برای دولت غیر قابل قبول بود و دولت باور داشت که این ورشکستگی ها در اثر سوء مدیریت رخ می داد.

■ کمیته مالهوترا در سال ۱۹۹۳ برای ارزیابی صنعت بیمه هند و برنامه ریزی های آینده این صنعت شروع به کار کرد و اصلاحاتی را به منظور ایجاد سیستم مالی و رقابتی کارآمدتر پیشنهاد کرد

صنعت بیمه هند شد. آزاد سازی این بخش به گسترش و پیرنگ سازی بیمه در هند کمک می‌کند. همچنین می‌تواند باعث بازسازی ساختاری و احیای شرکت‌ها در بخش عمومی شود.

بازار بیمه‌های اموال

در دسامبر ۲۰۰۰ شرکت‌های تابع GIC به عنوان شرکت‌های بیمه مستقل دوباره شروع به کار کردند و GIC به صورت یک بیمه گر اتکالی ملی درآمد. در حال حاضر ۱۲ شرکت بیمه اموال شامل ۴

شرکت دولتی و ۸ شرکت خصوصی مشغول به کار هستند. شرکت‌های بیمه دولتی کماکان بازار بیمه‌های اموال را در دست داشته و فعالان بخش خصوصی به کندی پیش می‌روند. سهم شرکت‌های بیمه خصوصی از بازار در سال ۲۰۰۶ در حدود ۱۰ الی ۱۵ درصد بوده است (۴ درصد در سال ۲۰۰۱). شرکت‌های بیمه نه تنها پروژه‌های ساختاری راحت پوشش قرار می‌دهند بلکه به صندوق‌های ذخیره دراز مدت نیز کمک مالی می‌کنند. طبق مقررات IRDA شرکت‌های بیمه نباید کمتر از ۱۵ درصد از دارایی خود را در بخش‌های اجتماعی و ساختاری سرمایه‌گذاری کنند. بیمه نیز همانند برنامه‌های مالی از طریق کنسرسیوم توسعه می‌یابد. معمولاً یک شرکت بیمه در مرحله اول ۴۰ تا ۵۰ درصد از خطرات تحت پوشش قرار می‌دهد و حق بیمه را نیز به همان نسبت دریافت می‌کند مابقی شرکت‌ها نیز باقی مانده ریسک و حق بیمه را تقبل می‌کنند.

بازار بیمه عمر و زندگی

بازار بیمه عمر در هند بازاری توسعه نیافته است که تا پیش از ورود بیمه گران خصوصی تنها در اختیار LIC بود و محصولات بیمه‌های عمر و زندگی تنها ۱۹ درصد از کل جمعیت را تحت پوشش

۴. سرمایه‌گذاری

سرمایه‌گذاری اجباری در صندوق بیمه عمر LGC در دولت باید از ۷۵ درصد به ۵۰ درصد کاهش یابد. GIC و شرکت‌های تابع آن نباید بیش از ۵ درصد از سهام هیچ شرکتی را داشته باشند.

۵. خدمات رسانی به مشتری

LIC باید درازای دیرکرد بیش از ۳۰ روز در پرداخت خسارت، سود پرداخت کند. شرکت‌های بیمه باید طرح‌هایی در خصوص بیمه‌های مستمری ارائه کنند. فعالیت‌ها در صنعت بیمه باید به روز و کامپیوتری شود.

این کمیته همچنین تاکید داشت که برای بهبود بخشیدن به این صنعت، باید خدمات رسانی به مشتریان و افزایش پوشش بیمه‌نامه‌ها به حالت رقابتی درآید. همچنین احتیاط‌های لازم به عمل آید تا احتمال ورشکستگی شرکت‌های بیمه جدید که می‌تواند موجب خدشه دار شدن اعتماد عمومی شود، از بین برود.

هیئت توسعه و نظارت بیمه

به پیشنهاد کمیته مالهورا تشکیل هیئت توسعه و نظارت بیمه (IRDA) در دسامبر ۱۹۹۹ توسط پارلمان به تصویب رسید. از زمان شروع به کار IRDA در آوریل سال ۲۰۰۰ تا کنون این هیئت به دقت به اجرای طرح خود در زمینه قانونگذاری و برقراری مقررات بیمه و شرکت‌های بیمه در بخش خصوصی پرداخته است. علاوه بر فراهم کردن سیستم‌های حمایتی از بخش بیمه بخصوص شرکت‌های بیمه عمر و زندگی، IRDA شروع به خدمات رسانی آن لاین برای صدور و تمدید مجوز نمایندگان نیز نموده است. بازرسی و تایید موسسات آموزش نمایندگان توسط این هیئت ضامن این مهم است که شرکت‌های بیمه از نیروی کارآموزش دیده در محل فروش محصولات بیمه‌ای برخوردار باشند.

وضعیت کنونی

با تصویب لایحه IRDA در مارس ۲۰۰۰ دولت هند بیمه را آزاد کرد و با اعمال شرایطی در خصوص مالکیت، محدودیت‌ها برای سرمایه‌گذاری خصوصی و خارجی را برداشت. سازمان نظارت و توسعه بیمه هند تاکنون به ۲۰ شرکت خصوصی ۱۲ شرکت بیمه عمر و ۸ شرکت بیمه اموال در هند اجازه تاسیس داده است که بیشتر این شرکت‌ها با شرکت‌های بزرگ بیمه در سطح جهان رابطه تجاری دارند. در سال ۲۰۰۵ این صنعت بیش از ۲۳۵ میلیون دلار سرمایه‌گذار خارجی را مستقیماً جذب کرد. در سال ۲۰۰۴ شرکت‌های بیمه هندی بیش از ۲۱ میلیارد دلار درآمد داشتند که تقریباً ۳ برابر درآمدشان در سال ۱۹۹۹ بوده است. (۸ میلیارد دلار)

بر اساس دستورالعمل‌های کنونی سرمایه‌گذاران خارجی تنها می‌توانند ۲۶ درصد از سهام سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه را داشته باشند. شایعه افزایش ۴۹ درصدی سهام سرمایه‌گذاری خارجی باعث سرزیز شدن خیل عظیمی از شرکت‌های خارجی به

■ سازمان نظارت و توسعه بیمه هند تاکنون به ۲۰ شرکت خصوصی، ۱۲ شرکت بیمه عمر و ۸ شرکت بیمه اموال در هند اجازه تاسیس داده است که بیشتر این شرکت‌ها با شرکت‌های بزرگ بیمه در سطح جهان رابطه تجاری دارند

این مورد نیز پیشی گرفتند و میانگین سرمایه بیمه‌نامه‌ها را تا ۱/۱ تا ۱/۲ میلیون روپیه افزایش داده‌اند که بسیار بالاتر از میانگین سرمایه بیمه‌نامه‌های عمر در صنعت بیمه هند می‌باشد.

بدون شک موقعیت گسترده شرکت‌های بیمه خصوصی در حال حاضر بسیار سود ده است اما شرکت‌های LIC نیز در جهت جلب مشتریان جدید تلاش می‌کند.

شرکت LIC دارای شبکه وسیع توزیع در مناطق شهری و نیمه شهری می‌باشد و تاکنون صددرصد بازار فروش را در دست داشته است. به تدریج سهم بازار را به علت گسترش خود به خود بازار و نه کمبود مشتری از دست خواهد داد. انتظار می‌رود که با رشد سریع بازار بیمه عمر، سهم LIC طی پنج سال آینده به زیر ۵۰ درصد برسد.

سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه هندی در بازار سهام

در سال مالی ۲۰۰۷ شرکت‌های بیمه هندی ۳۶۰ میلیارد روپیه در بازار اوراق بهادار سرمایه‌گذاری کرده‌اند در حالی که سهم سرمایه‌گذاری خارجی ۶۰۰ میلیارد روپیه بوده است. انتظار می‌رود که در سه ماهه ژانویه تا مارس سال ۲۰۰۸ شرکت‌های بیمه ۲۴۰ میلیارد روپیه دیگر به بازار تزریق کنند. در حالی که در سه ماهه اول سال ۲۰۰۷ سرمایه‌گذاری شرکت‌های سرمایه‌گذاری خارجی حدود ۶۰ میلیون روپیه بود. شایان ذکر است که تاکنون بیش از ۱۰۰۰ شرکت سرمایه‌گذاری خارجی در هند ثبت شده‌اند که حضور فعالی در بازار سهام دارند. این در حالی است که تنها ۱۶ شرکت بیمه عمر در کنار شرکت LIC در این بازار حضور دارند. بنا به اظهار یکی از مدیران ارشد LIC این شرکت قصد دارد که در سه ماهه اول سال ۲۰۰۸ مبلغ ۱۵۰ میلیارد روپیه به بازار وارد کند. سهام شرکت بیمه عمر پرودنتشال (ICIC Prudential) که بعد از LIC بزرگترین شرکت بیمه عمر در هند است از ۱۵۰ میلیارد و ۸۰۰ میلیون روپیه در ۳۱ مارس سال ۲۰۰۶ تاکنون به مبلغ ۲۸۰ میلیارد روپیه رسیده است.

شرکت بیمه عمر باجاج‌آلیانز (Bajaj Allianz Life Insurance Co) با حدود ۶۰ میلیارد روپیه سرمایه‌گذاری در بازار سهام سرمایه‌گذاری در رده سوم قرار دارد.

شرکت‌های بیمه هنگام رکود بازار سهام، به بزرگترین خریداران سهام تبدیل می‌شوند. زمانی که در ۳ ماهه چهارم سال ۲۰۰۷ شرکت‌های سرمایه‌گذاری خارجی حدود ۱/۵ میلیارد دلار از سهام خود را به معرض فروش گذاشتند، یک میلیارد دلار از سهام ایشان توسط موسسات داخلی و غالباً شرکت‌های بیمه خریداری شد.

بیمه اتکالی

برخی از مقررات بیمه اتکالی تنظیم شده توسط IRDA: - واگذاری ۲۰ درصد از کل معاملات بیمه‌ای هر شرکت بیمه به شرکت بیمه GIC به عنوان بیمه‌گر اتکالی ملی

قرار می‌داد. در هند ۸۰ درصد از خدمات درمانی از طریق بخش خصوصی تامین می‌شود در حالیکه تنها ۱۰ درصد از جمعیت آن کشور به بیمه‌های درمان دسترسی دارند بنابراین بسیاری از افراد مجبورند هزینه‌های درمان خود را شخصاً بپردازند. شرکت دولتی LIC اکثر مشتریان را با سرمایه‌ای ناچیز بیمه می‌کرد آن هم طبق بیمه‌نامه‌هایی که شفاف نبوده و هیچ‌گونه انعطافی در آنها دیده نمی‌شد. با ورود بیمه‌گران خصوصی قواعد بازی تغییر یافت. در حال حاضر ۱۲ بیمه‌گر خصوصی در زمینه بیمه‌های عمر و زندگی ۹ درصد از بازار را در اختیار دارند. حق بیمه دریافتی این ۱۲ بیمه‌گر

خصوصی از میزان یک میلیون روپیه در سال ۲۰۰۳ در سال ۲۰۰۷ میلادی سه برابر شده است. در حالیکه درآمد حاصل از حق بیمه شرکت دولتی LIC کاهش یافته است. ارائه محصولات جدید (مانند بیمه‌های مسئولیت، بیمه‌های مسئولیت حرفه‌ای، بیمه شرکت‌های کوچک و متوسط، بیمه بدی‌آب و هوا، بیمه گروهی درمان برای افراد فقیر)، بازیابی هوشمندانه و توزیع در سطح وسیع سه عامل موفقیت شرکت‌های بیمه خصوصی است. هندی‌ها که تاکنون به بیمه‌های عمر و زندگی به عنوان ابزاری مالیاتی می‌نگریستند اکنون به شدت به بخش خصوصی روی آورده و محصولات جدید بیمه‌ای را خریداری می‌کنند. اگرچه شرکت‌های دولتی کماکان بخش‌هایی همچون بیمه‌نامه‌های عمر مدت‌دار و بیمه‌نامه تأدیه دیون را در دست دارند، اما بیمه‌گران خصوصی ۳۳ درصد از سهام بازار بیمه مربوط به بیمه‌نامه‌های مستمری را در اختیار گرفته‌اند. این شرکت‌ها سعی در متقاعد کردن مردم برای خرید بیمه‌نامه با سرمایه‌های بیشتر دارند. میانگین سرمایه بیمه‌نامه‌ها تا قبل از خصوصی‌سازی ۵۰ هزار روپیه بوده که اکنون به ۸۰ هزار روپیه رسیده است. بیمه‌گران خصوصی در

■ ۱۲ بیمه‌گر
خصوصی در زمینه
بیمه‌های عمر و زندگی
۹ درصد از بازار را در
اختیار دارند. تولید
این ۱۲ بیمه‌گر در سال
۲۰۰۷ نسبت به تولید
آنها در سال ۲۰۰۳
میلادی سه برابر
شده است

بیمه‌نامه‌های خرد صادر شده از این طریق به ده میلیون برسد. از دیگر فعالیت‌های انجام شده در این زمینه می‌توان به همکاری مشترک شرکت‌های بیمه خصوصی همچون شرکت بیمه آلمانی آلیانز (Allianz Insurance Co) و شرکت GTZ با برنامه توسعه سازمان ملل متحد (UNDP) اشاره نمود.

فراهم آوردن شرایط آسان بیمه‌ای همچون بیمه‌نامه‌های درمان بلایای طبیعی، بیمه‌نامه عمر آن هم با حق بیمه ناچیز حدود ۰/۲ یورو در ماه برای کشاورزان، روستائیان و خرده‌فروشان از اهداف

این طرح است. امور بازاریابی، جمع‌آوری حق بیمه و برآوردهای خسارت با موسسات غیردولتی (NGO) است. شایان ذکر است که این نمایندگان توسط کارشناسان بیمه شرکت آلیانز آموزش‌های لازم را می‌بینند. از سال ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۵ حدود ۵۰۰ هزار نفر از این طریق تحت پوشش بیمه‌های خرد قرار گرفته‌اند.

شبکه فروش

شرکت LIC بیمه‌نامه‌های خود را از طریق نمایندگان وابسته می‌فروشد. فروش بیمه در منزل هنوز در بازار بیمه جای خود را پیدا نکرده است. تمامی بیمه‌گران فعال در زمینه بیمه‌مدارای نمایندگان وابسته‌ای هستند که با دریافت کارمزد فعالیت می‌کنند و اکثریت بیمه‌گران بخش خصوصی نیز این شیوه را در توزیع محصولات خود در پیش گرفته‌اند. بانک‌های هند نیز در حال حاضر قادر به فروش محصولات بیمه‌ای هستند. این «بانک بیمه‌ها» تأثیر زیادی بر فروش بیمه‌نامه‌های عمر داشته‌اند. تقریباً همه بیمه‌گران بخش خصوصی از بانک بیمه‌ها به عنوان منابع جدید فروش استفاده

- هر شرکت می‌تواند بیمه‌گر اتکایی خود را تعیین کند اما می‌بایست این امر ۴۵ روز قبل از شروع به کار به اطلاع IRDA برسد.

- پیش از ارائه قراردادهای اتکایی به بیمه‌گران اتکایی خارجی هرگونه قراردادی در ابتدا باید به بیمه‌گران داخلی که در بازار بیمه مشغول فعالیت هستند، پیشنهاد شود.

- هر بیمه‌گر اتکایی تنها ۱۰ درصد از حق بیمه اتکایی را می‌تواند بپذیرد.

بیمه درمان به عنوان بخشی مجزا در بازار بیمه هند طبقه‌بندی شده است و برخی از شرکت‌های بیمه همچون شرکت بیمه درمان استار اند الاید (Star Health and Allied Insurance) تنها در این زمینه فعالیت می‌کنند. رشد ۴۰۰ میلیون دلاری بازار بیمه درمان هند در سال ۲۰۰۵ که پیش‌بینی می‌شود طی ده سال آینده به ۳/۵ میلیارد دلار برسد باعث شده است نظر بیمه‌گران اتکایی بزرگ خارجی همچون شرکت‌های سویس‌ری و مونیخ‌ری به این بخش جلب شود.

افزایش تعداد شرکت‌های بیمه‌ای که تنها در زمینه بیمه‌های درمان فعالیت می‌کنند و نیاز این شرکت‌ها به بیمه‌گران اتکایی و همچنین توجه بیمه‌گران خارجی به این بخش، باعث شده است که شرکت دولتی GIC که خود به عنوان بیمه‌گر اتکایی ملی در هند عمل می‌کند؛ به منظور از دست ندادن بازار اتکایی خود در صدد راه‌اندازی دپارتمان اتکایی مختص به بیمه‌های زندگی و درمان باشد.

بیمه‌های خرد

جمعیت بسیار زیاد کشور هند و این نکته که بسیاری از این جمعیت زیر خط فقر زندگی می‌کنند و توانایی مالی کافی برای مقابله با خطرات ناشی از حوادث فردی، بلایای طبیعی و هزینه‌های بیمارستانی را ندارند، خود نشان‌دهنده نیاز بالا به بیمه‌های خرد در بازار بیمه هند است. در این خصوص شرکت LIC طی قراردادی با شرکت اینفوتک (Infotech) که یکی از بزرگترین شرکت‌های تولیدکننده نرم‌افزار در جهان و پیشرو در فناوری اطلاعات می‌باشد در آوریل سال ۲۰۰۷ از متخصصان و برنامه‌نویسان حرفه‌ای این شرکت یاری گرفته و با همکاری موسسات مالی غیروابسته (SHP) و موسسات غیردولتی (NGO) و بنگاه‌های اقتصادی کوچک به فعالیت بیمه‌ای وسیع به خصوص در زمینه بیمه‌های خرد اقدام کرده است.

براساس این طرح که با هدف افزایش توانایی مردم در حمایت مالی از خود بنا نهاده شده است، شرکت LIC از طریق ۱۰/۰۰۰ نماینده خود که متشکل از موسسات غیردولتی و موسسات مالی غیروابسته هستند، می‌تواند به مردم در مناطق روستایی و غیرروستایی به صورت آن لاین و آف لاین خدمات رسانی کند. مسئولان شرکت LIC انتظار دارند که طی ۲ تا ۳ سال آینده شمار

■ انتظار

می‌رود طی ۲ تا ۳ سال آینده شمار بیمه‌نامه‌های خرد صادر شده در هند به ده میلیون فقره برسد

می‌کنند. به عنوان مثال در سال ۲۰۰۳ شرکت بیمه عمر آویوا و اس بی آی (SBI Life and Aviva Life) بیش از نیمی از بیمه‌نامه‌های خود را از طریق بانک‌ها به فروش رساند. بیمه‌گران خصوصی اکنون بیش از ۳۰ درصد از محصولات خود را از این طریق بفروش می‌رسانند. در هند از بانک‌ها به عنوان کانالی برای توزیع استفاده می‌شود زیرا قانون کنونی کارمندان این بانک‌ها را از دریافت حق العمل برای فروش بیمه‌نامه‌ها منع می‌کند.

سیاست‌های سرمایه‌گذاری

سیاست‌های سرمایه‌گذاری بیمه در هند همیشه دارای محدودیت‌های کمیته‌ای بوده است. دست کم نیمی از سرمایه‌گذاری‌ها باید یا به طور مستقیم در اوراق بهادار دولتی باشد و یا به صورت سرمایه‌گذاری در موارد زیر بنائی که آن هم به صورت اوراق قرضه دولتی است. این نوع سرمایه‌گذاری‌ها به جهت برخورداری از حمایت دولت، ایمن و بی خطر هستند، اگر چه کمترین میزان سود را در بازار هند دارند. دولت مرکزی و ایالتی از معاملات بیمه‌ای به عنوان وسیله‌ای جهت جمع‌آوری و افزایش نقدینگی استفاده نموده است. سهم سرمایه‌گذاری LIC در اوراق بهادار دولتی ۶۴ درصد و متوسط سهم خصوصی ۶۰ درصد است که از ۵۴ درصد شرکت پرودنشال (ICIC Prudential) تا ۷۰ درصد شرکت آی‌ام‌پی سانمار (AMP Sanmar) متفاوت است. سرمایه‌گذاری در موارد زیر بنائی LIC حدود ۱۴ درصد و دیگر شرکت‌های خصوصی ۱۶ درصد است. در دیگر موارد سرمایه‌گذاری‌های LIC ۲۲ درصد و بخش خصوصی ۱۹ درصد سهم داشته‌اند. در بخش بیمه‌های اموال شرکت‌های دولتی ۳۵ درصد در اوراق بهادار دولتی و بخش‌های خصوصی ۴۱ درصد سرمایه‌گذاری کرده‌اند. در دیگر موارد سرمایه‌گذاری، بخش دولتی ۴۹ درصد و بخش خصوصی ۳۹ درصد شرکت داشته است.

بیمه در مناطق روستایی

بیمه در مناطق روستایی به طور متوسط ۱۳ درصد از بیمه‌نامه‌های عمر و زندگی شرکت‌های خصوصی در بخش روستایی فروخته شده است. میزان عملکرد شرکت‌های خصوصی در مناطق روستایی با یکدیگر متفاوت است. شرکت تازه تاسیس آویوا (Aviva) در این بخش هیچ فروشی نداشته در حالیکه شرکت آی‌ان‌جی ویاسا (ING Vyasa) ۳۵ درصد از بیمه‌نامه‌هایش را در سال ۲۰۰۳ در مناطق روستایی فروخته است و جالب اینجاست که این شرکت نمایندگان روستایی معدودی دارد. ۲۶ درصد از بیمه‌نامه‌های گروهی شرکت مت لایف (Met life) در مناطق روستایی ارائه شده‌اند. همچنین شرکت‌های بیمه خصوصی اموال ۳/۹ کل بیمه‌نامه‌هایشان را در مناطق روستایی به فروش رسانده‌اند. در

این میان شرکت باجاج آلیانز (Bajaj Allianz) با ۵/۸۷ درصد و شرکت ایفکو توکیو (Iffco - Tokio) با ۵/۴۲ درصد بیشترین سهم را داشته‌اند. با توجه به اندک بودن تعداد نمایندگان روستایی این شرکت‌ها، این ارقام قابل توجه می‌باشند. متوسط حضور شرکت‌های بیمه دولتی در این بخش ۶/۴ درصد است.

چشم‌انداز آینده

در پایان سال ۲۰۰۱ بازار بیمه هند از لحاظ میزان تولید حق بیمه کمی بیشتر از سوئد و ۲۰ درصد کمتر از ایرلند بوده است. توان بالقوه رشد بازار هند در دهه‌های آتی دلیل رویکرد شرکت‌های بیمه خارجی به این کشور است. انتظار می‌رود تا سال ۲۰۲۰ سرمایه بیمه‌های عمر به ۱۴۰ میلیون و سرمایه بیمه‌های اموال به ۶۰ میلیون دلار برسد.

نقاط عطف قوانین بیمه هند در قرن بیستم

سال ۱۹۱۲. قانون شرکت بیمه عمر و زندگی هند
سال ۱۹۲۸. قانون شرکت‌های بیمه هندی
سال ۱۹۳۸. قانون بیمه: قانون جامع نظارت بر معاملات بیمه‌ای در هند
سال ۱۹۵۶. ملی‌سازی بازار بیمه عمر در هند با اعطای اختیار تام به شرکت LIC
سال ۱۹۷۲. ملی‌سازی بازار بیمه اموال در هند با تشکیل یک شرکت اصلی (GIC)
۱۹۹۳. تاسیس کمیته مالهورترا
۱۹۹۴. انتشار پیشنهادات کمیته مالهورترا
۱۹۹۵. تاسیس کمیته موکرجی
۱۹۹۶. تاسیس هیئت داخلی نظارت بر بیمه (IRA)
۱۹۹۷. ارائه گزارش کمیته موکرجی (انتشار نیافت)

اعطای اختیارات بیشتر به LIC و GIC و شرکت‌های تابعه آن توسط دولت با توجه به ساختار هیئت مدیره و انعطاف‌پذیری در قوانین سرمایه‌گذاری با هدف کانالیزه کردن و جوه نقد به بخش‌های زیربنائی ۱۹۹۸. اتخاذ تصمیم کابینه مبنی بر تامین ۴۰ درصد از سرمایه شرکت‌های بیمه خصوصی از محل سرمایه‌گذاری خارجی (۲۶ درصد مختص شرکت‌های خارجی و ۱۴ درصد مختص هندی‌های ساکن خارج از کشور و سرمایه‌گذاران خارجی)
۱۹۹۹. محدودیت سرمایه‌گذاری خارجی به ۲۶ درصد از کل سرمایه شرکت‌های بیمه خصوصی

تغییر نام لایحه IRA به IRDA (هیئت نظارت و توسعه بیمه)
اعلام قانون هیئت نظارت و توسعه بیمه توسط کابینه دولت
۲۰۰۰. موافقت رئیس جمهور با قانون هیئت نظارت و توسعه بیمه

■ بیمه‌گران
خصوصی
هم‌اکنون بیش از
۳۰ درصد از
محصولات خود
را از طریق
بانک‌بیمه‌ها به
فروش
می‌رسانند